

Santiago

Litzucuca carta

¹ Quit, Santiago, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Dios ē Māpa'ksīni' Jesucristo. Quit iccāmacā'ni'yān saludos milipō'ktuca'n israelitas tī tapa'ksīni'yā'tit Dios, tī ta'a'kahuani'nī'ta'ntit.

Talacapāstacni' tū Dios māstā'

² Tā'timīn, catahui'la'tit cā'tapāxuān masqui cā'a'kspulayān lhūhua' catūhuālh ixpālacata a'ka'ī'yā'tit Jesucristo. ³ Ca'tziyā'tittza' a'cxni' cā'a'kspulayān huā'mā' ē palh jā makxtekā'tit chī a'ka'ī'yā'tit, chuntza' nalisca'tā'tit chī natāyani'yā'tit.

⁴ Pō'ktu quilhtamacuj natāyani'yā'tit, ē chuntza' nalisca'tā'tit chī tzej nalatā'kchokoyā'tit ē chī nalīmākentaxtūkō'yā'tit ixlipō'ktu tū ixtalacasqui'nīn Dios.

⁵ Palh hui'xina'n jā ca'tziyā'tit chī nalilatā'kchokoyā'tit tzej, casqui'ni'tit Dios ē xla' nacāmāsu'yuni'yān. Xla' jā cā'tasītzi' māstā' tū nasqui'ni'yāuj ē jā lacaquilhnīni'n. ⁶ A'cxni' hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit Dios catūhuālh, napuhua'nā'tit Dios ixlicāna' nacāmaxqui'yān. Jā maktin tipuhua'nā'tit Dios jā caticāmaxqui'n. Tī lacpuhuan Dios jā catimāstā'lh, xla' jā xmān a'ktin ixtalacapāstacni' ka'lhī. Xla' hua'chi xcān a'cxni' ū'nun ē calhāxcuhuālh mā'a'kchoko xaxiyālh xcān. ⁷ Tī lacpuhuan chuntza', Dios jā catimaxqui'lh tū squi'ni'. ⁸ Tī jā xmān a'ktin talacapāstacni' taka'lhī, xlaca'n jā maktin taca'tzī tū natatlahua.

⁹ Hui'xina'n, tā'timīn, tī catīhuālh tachi'xcuhuī't, calīpāxuhua'tit ixpālacata Dios cālaktzī'nān jā chī catīhuālh tachi'xcuhuī't. ¹⁰ Hui'xina'n, tā'timīn, tī lacricujnu', calīpāxuhua'tit ixpālacata ca'tzīyā'tit Dios laktzī'n mintumīnca'n hua'chi jā tū ixtapalh. Lacricujnu' natasputa chī a'ktin xa'nat. ¹¹ A'cxni' chi'chini'n, xapa'lhma' xneka, ē xa'nat yuja. Ixlītēhuanī't sputa. Nā chuntza' talīsputa lacricujnu' līhuan tatlahua ixnegocioca'n.

Chī napātīni'ncan ē natāyani'can

¹² Lipāxuhua tahuī'lāna'lh xlaca'n tī līl catejtin tapātī tū cā'a'kspula. Palh xlaca'n natatāyani', nataka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n. Xasāsti' quīlatamatca'n xla' chī talakalhu'mān tū Dios cāmālacnūni' tī tapāxquī'. ¹³ Palh chā'tin chi'xcu' lacpuhuan natlahua tū jā tze, jā capuhuanli Dios mālacpuhuanīlh tū jā tze. Dios jā maktin lacpuhuan natlahua tū jā tze. Xla' jā cāmālacpuhuanī tachi'xcuhuī't catatlahualh tū jā tze. ¹⁴ A'cxni' chā'tin chi'xcu' lacpuhuan natlahua tū jā tze, xla' ixlī'a'cstu ixtalacapāstacni' mātlahuī chuntza'. ¹⁵ Palh xla' tlahua chuntza' tū jā tze ixtalacapāstacni', chuntza' ka'lhī ixcuenta. Ā'chulā' natlahuatēlha tū jā tze. Ū'tza' nalīnī.

¹⁶ Ixlīcāna' tū iccāhuanimā'n. Jā cata'a'kskāhuī'tit, tā'timīn. ¹⁷ Pō'ktu xatze catūhuālh tū quīncātamaxquī'nī'ta'n, pō'ktu Dios macamin. Tī quīncātamaxquī'n pō'ktu tū tze xla' ū'tza' Dios. Xla' cātlahualh tū tamāxkakēni'n nac a'kapūn. Dios xla' chu ū'tza'tza'. Jā maktin talakpalī nūn macsti'na'j. ¹⁸ Dios quīncātamaxquī'n xasāsti' quīlatamatca'n chī xla' ixtalacasquī'nīn. Quīncātamaxquī'n

quilatamatca'n xasāsti' ixpālacata ixtachihuīn Dios tū ixlīcāna'. Chuntza' quina'n xapūla a'ka'ī'nī'tauj. Ā'līstān lhūhua' ā'makapitzīn nata'a'ka'ī'. Chuntza' quina'n xalacpūla.

Tū Dios lacasqui'n natlahuayāuj

¹⁹ Calacapāstactit huā'mā', tā'timīn. Milīpō'ktuca'n tzej cakexpa'ttit ixtachihuīn Dios. Calacapāstacna'ntit pūla chī nachihuīna'nā'tit, ē jā nasītzi'yā'tit. ²⁰ Tāsītzi' quincāmāmakchuyīyān. Chuntza' jāla tlahuayāuj ixtalacasqui'nīn Dios. ²¹ Camāpānūkō'tit ixlīpō'ktu tū jā tze ē ixlīpō'ktu tū jā līmacuan. Calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit ixtalacasqui'nīn Dios. Cuenta catlahua'tit tū ixtachihuīn Dios tū maktīni'nī'ta'ntit. Ū'tza' tū cāmāca'tzīnīn chī nacālīmakapūtuxtūyān.

²² Cakexpa'tni'tit ixtachihuīn Dios, ē jā xmān cakexpa'tmaka'ntit. Palh puhua'nā'tit xmān nakexpa'tmaka'nā'tit, mina'cstuca'n ta'a'kskāhuī'yā'tit. ²³ Tī xmān takexmata ixtachihuīn Dios ē jā tatlahua, xlaca'n chī chā'tin chī'xcu' tī laktzī'n nac espejo. ²⁴ Ixlīmān laktzī'ncan chī lanī't ixlacan ē a'n ē palaj tunca pātza'nkā chī lanī't. ²⁵ Jā chuntza' xlaca'n tī cuenta tatlahua xatze ixtachihuīn Dios tū quincāmāca'tzīnīyān chī nalītaxtuyāuj. Palh xlaca'n jā tamakxteka takexmatni', ē palh jā tapātza'nkā tū huan, chuntza' Dios nacāsicua'lanātlahua ixlīpō'ktu tū tatlahua.

²⁶ Palh chā'tin chī'xcu' huan kexmatni' Dios, ē jāla māpa'ksī ixquilhni', xla' ixlīmān ta'a'kskāhuī'. Xla' jā ixlīcāna' kexmatni' Dios. ²⁷ Tū Dios lacasqui'n natlahuayāuj quina'n tī ixlīcāna'

a'ka'ī'yāuj, ū'tza' huā'mā': cacāmaktāyauj lacstīn tī xcamanīn ē tī cānīmaka'ncanī't tī tapātīni'n. Ē ixlacasqui'nca pō'ktu quilhtamacuj namāpānūyāuj ixlīpō'ktu tū jā tze xala' nac cā'quilhtamacuj.

2

Ixlacasqui'nca nacālaktzī'nāuj tachi'xcuhūi't lacxtim

¹ Tā'timīn, calālaktzī'ntit lacxtim milīpō'ktuca'n hui'xina'n tī a'ka'ī'ni'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo tī xaka'tla'. ² Na'iccāhuaniyān a'ktin tachihuīn. Chā'tu' chi'xcuhūi'n tatanū na mintemploca'n. Chā'tin xla' rico ē ka'lhī ixmakatzātāt iخلا' oro ē ixlu'xu' xatze. Ā'chā'tin xla' xcamanīn ē xla' ka'lhī masnā lu'xu'. ³ Hui'xina'n ā'chulā' lakachi'xcuhūi'yā'tit tī ka'lhī xatze ixlu'xu' ē huani'yā'tit: “Hui'x catahui'la' huā'tzā' nac xatze silla.” Ē xcamanīn huani'yā'tit: “Hui'x catāyachi o catahui'la' nac piso ixlacatzuna'j na quintujan.” ⁴ Palh chuntza' tlhua'yā'tit hui'xina'n, chuntza' tasu'yu puhua'nā'tit ā'makapitzīn chi'xcuhūi'n ā'chulā' lactze. Palh chuntza' tlhua'yā'tit hui'xina'n, jā tze mintalacapāstacni'ca'n.

⁵ Tā'timīn, iccāpāxquī'yān ē iccāhuanicu'tunān huā'mā'. Dios cālacsacnī't tī lacxcamanīnī'n. Masqui xcamanīn xlaca'n, Dios cālaktzī'n chī lacricujnu', ixpālacata talīpāhuan Dios ē chuntza' natatanū jā xla' māpa'ksīni'n. Nā ixlīpō'ktuca'n tī tapāxquī' Dios ixlīpō'ktuca'n natatanū jā xla' māpa'ksīni'n. ⁶ Hui'xina'n cālalmaka'nā'tit tī lacxcamanīnī'n. Cālakachi'xcuhūi'yā'tit lacricujnu'. Ū'tunu'n tī cātamakapātīnīnān. Xlaca'n

cātamālacapū'yān hui'xina'n. ⁷ Ū'tunu'n lacricujnu' tī jā tze talīchihuīna'n Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n. Ū'tza' tī hui'xina'n tapa'ksīni'yā'tit.

⁸ Ixlīmāpa'ksīn Dios tū tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chuntza' huan: “Nacāpāxquī'ya' ā'makapitzīn chuntza' chī pāxquī'ca'na' milīmān.” Palh hui'xina'n kexpa'tni'yā'tit huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' tzej tlā'hua'mpā'na'ntit. ⁹ Palh hui'xina'n lakachi'xcu'huī'yā'tit makapitzīn, ē ā'makapitzīn huampala cālakmaka'nā'tit, chuntza' tlhua'yā'tit tū jā tze, ē chuntza' hui'xina'n laclī'pinā'tit. Chuntza' huan ixlīmāpa'ksīn Dios. ¹⁰ Palh chā'tin chī'xcu' nakexmatni' ixlīpō'ktu ixlīmāpa'ksīn Dios ē xmān a'ktin līmāpa'ksīn tū jā kexmatni', huā'mā' chī'xcu' laclē'n ixpālacata jā kexmatni'kō'lh līmāpa'ksīn, ē masqui xmān a'ktin līmāpa'ksīn tū jā kexmatni'lh. ¹¹ Dios huanli: “Jā tika'lhī'ya' mintā'lāpāxquī'n.” Nā chuntza' huanli: “Jā timaknīni'na'.” Palh chā'tin tī maknīni'n, xla' laclē'n ē masqui jā ka'lhī ixtā'lāpāxquī'n. ¹² Dios quincāmaktāyayān ē chuntza' jā quincāmāpa'ksīyān tū jā tze. Chuntza' palh tlhuayāuj tū jā tze, Dios naquincāputzāna'ni'yān. Ū'tza' calīchihuīna'ntit ē calītlhua'tit tū tze. ¹³ Dios, a'cxni' naputzāna'n, jā caticālakalhu'manli tī jā talakalhu'manli ā'makapitzīn. Xla' xmān nacālakalhu'man tī talakalhu'manli ā'makapitzīn. Tī talakalhu'manī't ā'makapitzīn, xla'ca'n jā catitajicua'nli a'cxni' nacāputzāna'ni' Dios.

Chī tzej a'ka'īcan

¹⁴ Tā'timīn, palh chā'tin chī'xcu' huan līpāhuan Dios ē xla' jā tlhua tū tze, chu tlakaj līpāhuan.

15 Palh chā'tin quintā'tin spu'tni' ixl'u'xu' ē jā ka'lhī tū nahua' 16 ē makapitzīn chī hui'xina'n tahuani: “Dios casicua'lanātlahuan ē camaxquī'ca' milu'xu' ē camāhuī'ca'”, ē tī tahuani chuntza' jā tū tamaxquī', chuntza' jā tū līmacuan talīpāhuan Dios. 17 Palh chā'tin chi'xcu' huan līpāhuan Dios, ē jā maktāya ā'chā'tin, xla' chu tlakaj huan līpāhuan Dios. Xla' hua'chi chā'tin xanīn ixpālacata jā tū tlahua tū tze.

18 Palh chā'tin nahuan: “Quit ica'ka'ī'ni' Dios, ē masqui jā ictlahua tū tze.” Quit na'icucampala: ¿Chī nalītasu'yu'ya' palh līpāhua'na' Dios palh jā tlahua'ya' tū tze? Quit ictlahua xatze. Chuntza' lītasu'yu' quit iclīpāhuan Dios. 19 Hui'x puhua'na' xmān chā'tin Dios. Chuntza' tze. Nā chuntza' tapuhuan jā tzeya ū'nī'n tī tatā'scuja skāhuī'ni'. Xlaca'n taxpipi ixpālacata tajicua'ni' Dios. 20 Hui'x jā ca'tziya'. Na'icmāsu'yuni'yān chu tlakaj palh chā'tin huan līpāhuan Dios ē palh jā tlahua tū lactze. 21 Quixū'nāpapca'n Abraham mālacnūni'lh, chī talakalhu'mān Dios, ixka'hua'cha tī ixuanican Isaac. Ū'tza' Dios līlaktzī'lh Abraham tze chi'xcu' ixpālacata tū tlahualh. 22 Chuntza' ca'tzīcan Abraham ixlīpāhuan Dios ē ū'tza' xla' lītlahualh tū lactze. A'cxni' Abraham tlahualh huā'mā' tū tze, ū'tza' lītasu'yulh Abraham ixlīpāhuan Dios. 23 Chuntza' mākentaxtūca chī ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios jā huan: “Abraham ixlīpāhuan Dios. Ū'tza' Dios xatze līlaktzī'lh Abraham.” Ē Dios huanli Abraham ixamigo.

24 Chuntza' hui'xina'n ca'tziyā'tittza' Dios lactze cālaktzī'n tachi'xcu'huī't jā xmān ixpālacata talīpāhuan Dios. Nā ixlacasqui'nca xlaca'n

natatlahua tū lactze. Chuntza' natasu'yu palh ixlicāna' talipāhuan Dios. ²⁵ Ē nā chuntza' Rahab tī maklani' ixuanī't. Xla' cāmakxtekli tatachokolh na ixchic chi'xcuui'n tī Josué cāmacamilh. Cāmätzē'kli ē cāmaktāyalh natataxtu nac cā'lacchicni' nac ā'kentin tej. Ū'tza' Dios līlaktzī'lh tzeya puscāt Rahab. ²⁶ Quina'n hui'lāna'uj ixpālacata ka'lhīyāuj quimacni'ca'n ē quilīstacna'ca'n. Nā chuntza' quina'n ka'lhīyāuj xasāsti' quilatamatca'n, ixpālacata lipāhuanāuj Dios ē chuntza' tlahuayāuj tū lactze.

3

Quinquilhni'ca'n

¹ Tā'timīn, jā cala'tit līmākelhtahua'kē'nī'n lhūhua' hui'xina'n. Ca'tzīyā'tit hui'xina'n tī tamāsu'yu ā'chulā' palha' nacāputzāna'ni'can. ² Quina'n quilīpō'ktuca'n makatunu' tlahuayāuj tū jā tze. Palh chā'tin chi'xcu' tzē māpa'ksī ixquilhni', chuntza' tzē māpa'ksī ixlīpō'ktu ixmacni'. Xla' tzeya chi'xcu'. ³ Cāmākalhnūyāuj freno na ixquilhni'ca'n cahuāyuj. Chuntza' tzē nacāmāpa'ksīyāuj. Nata'a'n jā quina'n lacasqui'nāuj. ⁴ Nā barcos tū laka'tla', macsti'na'j tū līsakalīcan. Masqui ū'ni' xatli'hui'qui tanta'nclē'n barco, piloto tzē nalē'n jā xla' lacasqui'n, masqui macsti'na'j tū līsakalīcan barco. ⁵ Chuntza' quinquilhni'ca'n. Masqui macsti'na'j quinquilhni'ca'n, lhūhua' tū tlahua. Masqui macsti'na'j macscut, tzē namāquilhtī a'ktin ka'tla' cā'qui'huī'n. ⁶ Quinquilhni'ca'n hua'chi macscut, ixpālacata cālactlahua ā'makapitzīn. Quinquilhni'ca'n līchihuīna'nāuj ixlīpō'ktu

tū jā tze. Ū'tza' ā'chulā' jā tze lītaxtuyāuj. Ixpālacata quinquilhni'ca'n, lāmāpasī ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuui't nac cā'quilhtamacuj. Skāhui'ni' ū'tza' tī quincāmāhuanīyān tū jā tze. ⁷ Chi'xcuui'n xla'ca'n tzē natamāmānsujlī catūhuālh animalh ē catūhuālh spūni'n ē catūhuālh lūhua' ē catūhuālh animalh xala' nac mar. Ixlīpō'ktuca'n tzē cāmāmānsujlīcan. ⁸ Quinquilhni'ca'n jā tī tī tzē namāpa'ksī. Quinquilhni'ca'n pō'ktu quilhtamacuj huan tū jā tze. Hua'chi ka'lhī veneno ixpālacata quinquilhni'ca'n cālīlactlahuayāuj ā'makapitzīn. ⁹ Quinquilhni'ca'n līmakapāxuiyāuj Dios quinTāta'ca'n, ē nā cālī'a'ksa'nāuj ā'makapitzīn tachi'xcuui't tī Dios tlahuanī't hua'chi chī xla'. ¹⁰ Na quinquilhni'ca'n taxtu tachihuīn tū xatze ē tachihuīn tū jā tze. Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' jā tze. ¹¹ ¿Ē xmān nac a'ktin mu'sni' taxtu xcān xase'ksi' ē xcān xaxū'ni'? ¹² Tā'timīn, a'ktin xaqui'hui' a'kalhpōj jāla catitahua'ca'lh ixtahua'ca't xīpa. Xaqui'hui' uvas jāla catitahua'ca'lh ixtahua'ca't a'kalhpōj. Nā chuntza' a'ktin mu'sni' jā taxtuhuī'lh xaxū'ni' xcān a'ntza' jāla catitaxtulh xase'ksi' xcān.

Tī taka'lhī ixtalacapāstacni' Dios

¹³ Palhāsā' chātin chī hui'xina'n skalalh ē lhūhua' ca'tzī ē chuntza' tzē namāsu'yu. Calatā'kchokotit līlacatejtin ē chuntza' nalītasu'yu palh lakskalalhna' hui'xina'n. Jā ka'tla' timakca'tzīyā'tit. ¹⁴ Palh hui'xina'n xmān lacasqui'nā'tit napuhuan can hui'xina'n skalalhna' chuntza' lītasu'yu jā skalalhna' hui'xina'n. ¹⁵ Palh chuntza' lacpuhuan chā'tin, a'ntza' lītasu'yu palh ixtalacapāstacni' xla' jā ixla' Dios. Xmān lacapāstaca chī

ixtalacapāstacni' skāhuī'ni' ē ixtalacapāstacni'ca'n chi'xcuui'n ixpālacata tlahuamā'lh tū lacasqui'n ixmacni'. ¹⁶ A'cxni' tachi'xcuui't talālakca'tzani' ē xmān talacasqui'n napuhuanca'n xlaca'n lakskalalhna', ū'tza' talālīmāpasī ē tatlahua ixlīpō'ktu catūhuālh tū jā tze. ¹⁷ Na'iccāhuaniyān chī talīhuan xlaca'n tī taka'lhī ixtalacapāstacni' Dios. Xlaca'n xmān talacapāstaca tū lactze. Ū'tza' tū ā'chulā' ixlacasqui'nca. Jā talālīsītzi'ni'. Līlacatzucu natalātā'chihuīna'n. Natakexmata ē natamaktāya ā'makapitzīn. Talaktzi'n lacxtim ixlīpō'ktu. Tatlahua tū tze, ixpālacata xlaca'n lactze. ¹⁸ Tī jā talālīsītzi'ni'cu'tun ā'makapitzīn, chuntza' xlaca'n tatlahua tū xatze, ē chuntza' jātza' catitatā'lāhuanicu'tunli ā'makapitzīn.

4

Jā tze palh lakatīyāuj tū xala' nac cā'quilhtamacuj

¹ ¿Tū ixpālacata tā'lāhuani'yā'tit hui'xina'n? Ixpālacata ka'lhī'yā'tit mintalacapāstacni'ca'n tū tze, ē mintalacapāstacni'ca'n tū jā tze. ² Hui'xina'n ka'lhīcu'tunā'tit catūhuālh ē palh jāla ka'lhī'yā'tit, ū'tza' lālīmāknīcu'tunā'tit hui'xina'n. Hui'xina'n lālakca'tzani'yā'tit tī ka'lhī catūhuālh, ē palh jāla ka'lhī'yā'tit, lālīlacatā'quī'yā'tit ē lālītucsā'tit. Jāla ka'lhī'yā'tit tū lacasqui'nā'tit hui'xina'n, ixpālacata jā squi'ni'yā'tit Dios. ³ A'cxni' squi'ni'yā'tit Dios jā cāmaxquī'yān, ixpālacata jā tzej squi'ni'yā'tit. Squi'ni'yā'tit xmān ixpālacata pāxcat līla'yā'tit tū hui'xina'n lacasqui'nā'tit. ⁴ Hui'xina'n chī chā'tin tī ka'lhī ixtā'lāpāxquī'n, ixpālacata jātza' kexpatni'cu'tunā'tit Dios ē xmān tlahuacu'tunā'tit tū lacasqui'nā'tit. ¿Ē jā

ca'tziyā'tit tī talakatī lhūhua' catūhuālh xala' nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n talītaxtu ixtā'lāquiclhaktzi' Dios? Tī tatlahuacu'tun lacxtim chī xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n talītaxtu ixtā'lāquiclhaktzi' Dios. ⁵ Palhāsā' hui'xina'n puhua'nā'tit xmān chu tlakaj tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios jā huan Dios quincāmaxquī'nī'ta'n Espīritu Santo ē xla' lacasqui'n xmān xla' naquincāmāpa'ksīyān ē jā lacasqui'n naquincāmāpa'ksīyān ā'chā'tin. ⁶ Ū'tza' lacasqui'n Dios. Xla' quincāmaktāyayān, ē chuntza' tzē nakexmatni'yāuj xmān Dios. Chuntza' huan ixtachihuīn Dios:

Dios jā cāmaktāya tī ka'tla' tamakca'tzī.

Xla' cāmaktāya tī jā ka'tla' tamakca'tzī.

⁷ Hui'xina'n catamakxtektit Dios nacāmāpa'ksīyān. Jā catamakxtektit nacāmāpa'ksīyān skāhuī'ni'. Chuntza' skāhuī'ni' nacātzā'lani'yān.

⁸ Calātalacatzuna'jītit Dios ē xla' nā nacālātalacatzuna'jīyān. Hui'xina'n tī tlaha'yā'tit tū jā tze, jātza' catlahua'tit. Hui'xina'n tī pāxquī'yā'tit Dios ē nā tū xala' nac cā'quilhtamacuj, camāpānūni'tit tū jā tze na milīstacna'ca'n.

⁹ Calīpuhuantit ē cacalhua'ntit. Jātza' calītzī'ntit ē jātza' calīpāxua'tit tū jā tze. Calīmāxana'ntit mincuentaca'n. ¹⁰ Macsti'na'j cahuantit na ixlacatīn Dios, ē xla' nacāmāka'tlī'yān.

Jā tze palh a'ksa'nāuj quintā'tinca'n

¹¹ Tā'timīn, jā tilālīchihuīna'nā'tit tū jā tze. Palh chā'tin līchihuīna'n ā'chā'tin tū jā tze, chuntza' līlakmaka'mā'lh līmāpa'ksīn tū huan: Calāpāxquī'tit. Palh chā'tin lacpuhuan tzē nahuan palh ā'chā'tin laclē'n, xla' lītaxtu chī

juez. Jā lacapāstaca palh ū'tza' laclē'n, ixpālacata lakmaka'mā'lh līmāpa'ksīn. ¹² Xmān chā'tin Juez a'nan. Ū'tza' Dios. Xla' ū'tza' quincāmaxquī'n līmāpa'ksīn ē ū'tza' nakexmatnī'yāuj. Xla' tzē naquincāmakapūtaxtūyān ē nā tzē naquincāmacā'nān nac pūpātīn. ¿Tū ixpālacata puhua'nā'tit palh hui'xina'n tzē na'a'ksa'nā'tit ā'chā'tin?

Jā ca'tzīyāuj tū na'a'kspula lakalī

¹³ Na'iccāhuaniyān hui'xina'n macsti'na'j mimpālacataca'n hui'xina'n tī lāhuani'yā'tit: “Chuhua'j o lakalī na'a'nāuj nac a'ktin cā'lacchicni'. A'ntza' natachokoyāuj a'ktin cā'ta. Natamāhuana'nāuj ē nastā'nānāuj. Natlajayāuj lhūhua' tumīn.” ¹⁴ Huā'mā' na'iccāhuaniyān: Hui'xina'n jā ca'tzīyā'tit tū na'a'kspula lakalī. Quina'n hua'chi poklhnu' ixpālacata poklhnu' chuhua'j tasu'yu ē ixlītā'la laksputa. ¹⁵ Chuntza' ixuantit: “Palh Dios lacasqui'n quina'n natahui'lāyāuj ā'tzā'la ē ū'tza' huā'mā' natlahuayāuj.” ¹⁶ Hui'xina'n jā kelhasqui'nī'yā'tit Dios tūchu ixtalacasqui'nīn. Xmān tlahua'yā'tit tū tlahuacu'tunā'tit. Hui'xina'n ka'tla' makca'tzīyā'tit. Jā tze chuntza' tlahua'yā'tit. ¹⁷ Palh chā'tin ca'tzī tlahua tū tze, ē palh jā tlahua, chuntza' xla' lika'lhī ixcuenta.

5

Tū nacā'a'kspula lacricujnu'

¹ Chuhua'j hui'xina'n lacricujnu' cacalhuantit ē cata'sa'tit ixpālacata lījicua' tū mimā'lh.

² Mintumīnca'n hua'chi xamasni'. Milu'xu'ca'n

xatzēhuanī't pō'ktu hua'chi xatalacua'.
³ Minoroca'n ē mimplataca'n hua'chi pō'ktu
 xasko'luni'. Xasko'luni' ixpālacata hui'xina'n
 lactampi'lhī'n ē jā maktāyacu'tunā'tit ā'makapitzīn.
 Hui'xina'n mākēxtimī'tit lhūhua' tumīn ē
 lacatzuna'jtza' hui'lh quilhtamacuj a'cxni'
 napātīni'nā'tit nac pūpātīn. ⁴ Hui'xina'n
 jā xokonī'ta'ntit tī cātā'scujnī'ta'ntit na
 mincā'tacuxtuca'n. Dios lacahuāna'huī'lh.
 Xla' ū'tza' tī māpa'ksīni'nkō' ixlīpō'ktu nac
 a'kapūn ē ixlīpō'ktu nac cā'quilhtamacuj. Xla'
 cālaktzī'mā'n chī a'kskāhuī'tit mintasācua'ca'n ē
 jā xokotit. ⁵ Huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj hui'xina'n
 lacricujnu' ka'lhī'yā'tit ixlīpō'ktu. Līpāxūj
 līlatlā'huanā'tit. Hui'xina'n hua'chi lakatin pa'xni'
 tū makako'ntīcan ē namaknīcan. ⁶ Hui'xina'n
 lacricujnu' cāmālacapū'yā'tit ē cāmaknī'yā'tit tī
 lactze. Xlaca'n jāla tatamaktāya.

*Ixlacasqui'nca naka'lhīyāuj hasta a'cxni'
 namimpala Jesucristo*

⁷ Chuhua'j hui'xina'n, tā'timīn, līlacatzucu
 caka'lhī'tit hasta a'cxni' namin Māpa'ksīni'
 Jesucristo. Chā'tin chi'xcu' tī tlahua ixpūxāhuat,
 xla' ka'lhī hasta a'cxni' nala. Xla' ka'lhī
 hasta nala xcān pūla ē ā'līstān huampala.
⁸ Hui'xina'n nā līlacatzucu caka'lhī'tit. Jā
 calakachipini'tit. Palaj namimpala Māpa'ksīni'.
⁹ Jā calāputzāna'ni'tit. Palh tlahua'yā'tit chuntza',
 Cristo nacāputzāna'ni'yān. Xla' ū'tza' Juez. Palaj
 namimpala. ¹⁰ Calacapāstactit hui'xina'n, tā'timīn,
 chī tapātīni'lh makāstza' ixa'kchihuīna'nīn
 Dios. Xlaca'n tatāyani'lh. Chuntza' calītaxtutit.
¹¹ Ca'tzīyāuj ixtapāxuhua xlaca'n tī tatāyani'lh.

Ca'tzīyā'tittza' chī lītāyani'lh Job. Ā'listān Dios maxquī'lh lhūhua', ixpālacata lakalhu'manīn'n.

¹² Chuhua'j na'iccāhuanīyān tū ixlacasqui'nca. Jā tihua'nā'tit “por Dios”, a'cxni' nahua'nā'tit palh ixlīcāna'. Xmān “ixlīcāna” nahua'nā'tit. A'cxni' nahua'nā'tit “jā ixlīcāna”, xmān “jā ixlīcāna” nahua'nā'tit. Palh jā natlahua'yā'tit chuntza', Dios nacāmakapātīnīnān.

¹³ A'cxni' nacā'a'kspulayān catūhuālh, ca'orarla'tit hui'xina'n. A'cxni' līpāxuhua lahui'lāna'ntit, capixtlī'tit tū nalīpāxuhua Dios. ¹⁴ A'cxni' chā'tin chī hui'xina'n ta'jatatla, cacāmāta'satīnīnī'ntit xanapuxcu'nu' xalanī'n nac templo. Xlaca'n natamin ē natalī'orarla ē natalītlahua ta'jatatlani' aceite na ixtacuhuīni' Māpa'ksīni' Jesucristo. ¹⁵ Palh xlaca'n nata'orarlī ē nata'a'ka'i', Dios namātzeyī. Palh xla' tlahuanī't tū jā tze, Dios namāpānūni' ixcuenta. ¹⁶ Calāhuani'tit hui'xina'n palh jāla makxtekā'tit catūhuālh tū jā tze. Chuntza' nalālī'orarlī'yā'tit. Dios nacāmātzeyīyān hui'xina'n tī ta'jatatla'yā'tit. Dios lītlahua ixlīmāpa'ksīn tū squi'ni' chā'tin chī'xcu' tī tze. ¹⁷ Dios maxquī'lh tū squi'ni'lh Elías tī ixa'kchihuīna' Dios. Xla' chā'tin chī'xcu' chī quina'n ixuanī't. Xla' squi'ni'lh Dios jā calalh xcān. A'ktu'tun cā'ta ā'i'tāt jā lalh xcān. ¹⁸ Squi'ni'pālh Dios camilh xcān. Chuntza' lalh xcān. Chuntza' lanāna'lh nac cā'ti'ya'tna'.

¹⁹ Tā'timīn, palh chā'tin chī hui'xina'n tamakahuasa ē palh ā'chā'tin namaktāya natlā'huampala na ixtej Dios, ²⁰ chuntza' namakapūtaxtū ā'chā'tin nac līnīn ē chuntza' namātza'nkēna'ni'can ixcuenta.

**Xasāsti' testamento (Xatze tachihiuīn
ixpālacata Jesucristo)
New Testament in Totonac, Upper Necaxa
(MX:tku:Totonac, Upper Necaxa)**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Upper Necaxa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Patla y Chicontla [tku], Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Upper Necaxa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

b40e03ec-1023-5d81-b8c2-7e6838bd9354